ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๒๓๐๒/๑๕๖๒๙

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๙

เรื่อง การเข้าร่วมกลไกความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารนำเข้าและส่งออกภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Import & Export Food Safety Cooperation Mechanism for the Countries of the Belt and Road Initiative: BRI Food Safety Cooperation Mechanism)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้นำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างเอกสาร Terms of Reference (TOR) ของกลไกความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารนำเข้าและส่งออก ภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (ภาษาอังกฤษและคำแปลภาษาไทย)
๓. สรุปสาระสำคัญของกลไกความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารนำเข้าและส่งออกภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (BRI)
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (General Administration of Customs of China: GACC) ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๙
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๐๗๐๔/๑๐๑๙ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๙
✓๖. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๓๖๙ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๙
๗. ข้อมูลประกอบการเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๘. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง การเข้าร่วมกลไกความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารนำเข้าและส่งออกภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (BRI Food Safety Cooperation Mechanism) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อขอความเห็นด้านกฎหมาย โดยกระทรวงการต่างประเทศ มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กต ๐๗๐๔/๑๐๒๙ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๙ แจ้งข้อคิดเห็นว่า ร่างเอกสาร Terms of Reference (TOR) ของกลไก BRI Food Safety Cooperation Mechanism ไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่เนื่องจากร่างเอกสาร TOR ดังกล่าว เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยจึงจะต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

/๒. <u>ความเร่ง</u> ...

๒. <u>ความเร่งด่วนของเรื่อง</u>

กระทรวงการต่างประเทศ แจ้งมายังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่านายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีนมีกำหนดเดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ จึงขอรับข้อมูลเกี่ยวกับร่างเอกสารความตกลงในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีความเป็นไปได้ที่จะลงนามร่วมกับฝ่ายจีน โดยเบื้องต้นคาดว่าจะมีการลงนามร่วมกันในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรผลักดันการลงนามในร่างเอกสาร TOR ของกลไก BRI Food Safety Cooperation Mechanism ร่วมกับฝ่ายจีนในห้วงการเดินทางเยือนดังกล่าว

๓. <u>สาระสำคัญ</u>

๓.๑ เรื่องเดิม

๓.๑.๑ สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (GACC) ได้จัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารนำเข้าและส่งออกภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (BRI Food Safety Cooperation Mechanism) ขึ้นเมื่อปี ๒๕๖๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารและการอำนวยความสะดวกทางการค้าสินค้าอาหารระหว่างประเทศสมาชิก ปัจจุบันมีประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกแล้วจำนวน ๑๙ ประเทศ

๓.๑.๒ ในการประชุมคณะกรรมการร่วมทางเทคนิคด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชไทย-จีน (JTC-SPS) ครั้งที่ ๙ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าภาพจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗ - ๙ เมษายน ๒๕๖๙ ณ กรุงเทพมหานคร ผู้แทน GACC ได้เชิญฝ่ายไทยเข้าร่วมกลไก BRI Food Safety Cooperation Mechanism โดยเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๙ GACC ได้มีหนังสือถึงสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ในฐานะหน่วยงานประสานหลักด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และความปลอดภัยอาหารของไทย เพื่อเชิญประเทศไทยเข้าร่วมกลไกดังกล่าวอย่างเป็นทางการ พร้อมจัดส่งร่างเอกสาร TOR ของกลไกให้ฝ่ายไทยพิจารณา โดยหากฝ่ายไทยประสงค์จะเข้าร่วมกลไกดังกล่าว จะต้องลงนามในร่างเอกสาร TOR เพื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการ ซึ่ง GACC ระบุให้เป็นการลงนามในระดับรัฐมนตรี โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามร่วมกับ GACC

๓.๑.๓ การเข้าร่วมกลไก BRI Food Safety Cooperation Mechanism สอดคล้องกับกรอบความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน ได้แก่ แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน (ปี ๒๕๖๕-๒๕๖๙) และแผนความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย-จีนว่าด้วยการส่งเสริมเส้นทางเศรษฐกิจสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งมุ่งส่งเสริมความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ตลอดจนสอดรับกับความร่วมมือภายใต้คณะกรรมการร่วมทางเทคนิคด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชไทย-จีน นอกจากนี้ ถ้อยแถลงร่วมระหว่างไทยกับจีนเพื่อมุ่งสู่ประชาคมไทย-จีนที่มีอนาคตแห่งความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๙ ระบุว่าฝ่ายจีนยินดีต่อความประสงค์ของไทยในการเข้าร่วมกลไกดังกล่าว เพื่อร่วมกันยกระดับขีดความสามารถในการกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารและขยายมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรและอาหาร การเข้าร่วมกลไกนี้จึงเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือที่มีอยู่และเปิดโอกาสให้ไทยแลกเปลี่ยนข้อมูลและเสริมสร้างความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารกับจีนและประเทศสมาชิกอื่น ๆ ภายใต้ BRI

๓.๒ สาระสำคัญของร่างเอกสาร

๓.๒.๑ ร่างเอกสาร TOR กำหนดกรอบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลด้านความปลอดภัยอาหารของประเทศสมาชิก BRI ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านกฎระเบียบและมาตรฐาน

/การกำกับดูแล ...

การกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารตลอดห่วงโซ่อุปทาน การบริหารจัดการความเสี่ยง การแจ้งเตือนและตอบสนองต่อเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยอาหาร รวมถึงการพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าและการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินด้านความปลอดภัยอาหาร ตลอดจนการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้าสินค้าอาหารระหว่างประเทศสมาชิก

๓.๒.๒ ร่างเอกสาร TOR กำหนดโครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วย (๑) การประชุมใหญ่ ซึ่งจัดขึ้นทุกสองปี เพื่อหารือและกำหนดทิศทางความร่วมมือ (๒) สำนักเลขาธิการ ซึ่งมี GACC ทำหน้าที่รับผิดชอบการประสานงานและดำเนินกิจกรรมภายใต้กลไก และ (๓) คณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามความจำเป็นเพื่อดำเนินภารกิจเฉพาะด้าน ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกจะต้องแต่งตั้งผู้ประสานงาน และสามารถเสนอประเด็นความร่วมมือและผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้กลไก โดยแต่ละประเทศรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมและการดำเนินภารกิจของตนเอง

๓.๒.๓ ร่างเอกสาร TOR ของกลไกดังกล่าวมีถ้อยคำที่ระบุชัดเจนว่าไม่ถือเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศและไม่ก่อให้เกิดสิทธิหรือพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ลงนาม และสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยการหารือร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก รวมทั้ง กระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความเห็นว่า ร่างเอกสาร TOR ไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. <u>ประโยชน์และผลกระทบ</u>

๔.๑ การเข้าร่วมกลไกดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างไทยกับจีน และประเทศสมาชิก BRI ในด้านความปลอดภัยอาหารและการอำนวยความสะดวกทางการค้าสินค้าอาหาร ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประเทศไทยมีส่วนร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การดำเนินความร่วมมือภายใต้กลไกดังกล่าวไม่กระทบต่อความร่วมมือทวิภาคีที่ประเทศสมาชิกมีอยู่เดิม

๔.๒ การเข้าร่วมกลไกดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย ผ่านการเข้าถึงข้อมูลด้านกฎระเบียบ มาตรการกำกับดูแล และการแจ้งเตือนเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยอาหาร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเฝ้าระวังและบริหารจัดการความเสี่ยง ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาศักยภาพและนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการยกระดับระบบความปลอดภัยอาหารและส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศ

๔.๓ การเข้าร่วมกลไกดังกล่าวไม่คาดว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอาจต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรเพื่อรองรับการประสานงานและการเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้กลไก รวมทั้งจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น โดยให้เป็นไปตามภารกิจและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรของแต่ละหน่วยงาน

๕. <u>ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้</u>

การเข้าร่วมกลไกดังกล่าวอาจมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับเดินทางเข้าร่วมประชุมและกิจกรรมภายใต้กลไก เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก เป็นต้น โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาเบิกจ่ายจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามภารกิจและความจำเป็น ทั้งนี้ ไม่มีการสูญเสียรายได้ของรัฐ

๖. <u>ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u>

๖.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย มกอช. ได้มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกลไกดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยอาหารนำเข้าและส่งออกของไทย ได้แก่

กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อขอความเห็นต่อการเข้าร่วมกลไกดังกล่าว ซึ่งทุกหน่วยงานแจ้งว่า เห็นชอบในหลักการ และเห็นว่าเป็นความร่วมมือโดยสมัครใจที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ทั้งนี้ มีข้อเสนอให้ไทยผลักดันการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการแจ้งเตือนการเฝ้าระวัง และการตรวจสอบย้อนกลับภายใต้กลไกดังกล่าวต่อไป

๖.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อขอความเห็นด้านกฎหมาย โดยกระทรวงการต่างประเทศ มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กต ๐๗๐๔/๑๐๒๙ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๙ แจ้งว่า ไม่ขัดข้องในหลักการต่อการเข้าร่วมกลไก BRI Food Safety Cooperation Mechanism หากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย โดยเห็นว่าความร่วมมือดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารของไทย ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่าร่างเอกสาร TOR ไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่เนื่องจากร่างเอกสาร TOR เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จะต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๖.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย มกอช. ได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอความเห็นต่อร่างเอกสารดังกล่าว โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๓๖๙ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ แจ้งว่า ร่างเอกสารดังกล่าวมีลักษณะเป็นกรอบความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารและการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โดยไม่มีเจตนาก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ และมีข้อกำหนดชัดเจนว่าไม่ก่อให้เกิดสิทธิและพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การดำเนินงานภายใต้กลไกดังกล่าวอาจมีภาระค่าใช้จ่าย หน่วยงานผู้รับผิดชอบจึงต้องพิจารณาจัดข้อมูลทำแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบการเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งอาจพิจารณาปรับถ้อยคำบางประการในร่างเอกสารดังกล่าว ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการเป็นกรอบความร่วมมือที่ไม่ก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ

๗. <u>ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง</u>

ไม่มี

๘. <u>ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง</u>

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอคณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณาดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบต่อการเข้าร่วมกลไกความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารนำเข้าและส่งออกภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (BRI Food Safety Cooperation Mechanism) และร่างเอกสาร TOR ของกลไกดังกล่าว ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าว ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

/๘.๒ อนุมัติ ...

๘.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามในร่างเอกสาร TOR ของกลไกดังกล่าว เพื่อเข้าร่วมกลไกอย่างเป็นทางการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
โทร ๐ ๒๕๖๑ ๒๒๗๗ ต่อ ๑๓๒๔ (นางสาวปฐมาภรณ์ อุสาหะ)
โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๔๐๓๔
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ aseanchina.acfs@gmail.com